

TLAČOVÁ SPRÁVA

V Košiciach, 13.9.2022

Európsky súd v Štrasburgu: Slovensko nedostatočne vyšetrilo prípad rómskeho dievčaťa, ktoré sa ťažko zranilo po páde z okna počas policajného zadržania

Európsky súd pre ľudské práva (ESĽP) rozhodol o závažnom porušení práv nepľnoletého rómskeho dievčaťa, ktoré v roku 2017 utrpelo ťažké zranenia po páde z okna, ku ktorému došlo počas jej zadržania na policajnom oddelení. Podľa ESĽP zodpovedné štátne orgány celý incident nedostatočne vyšetrili.

K incidentu došlo v januári 2017, keď bola sťažovateľka spoločne s bratom zadržaná policajnou hliadkou pre podozrenie zo spáchania prečinu a bola odvezená na policajné oddelenie. Sťažovateľka tvrdila, že počas prevozu na policajnú stanicu dostala od policajtov v aute facku a bolo jej nádávané do „špinavých cigánok“. Následne udalosti na policajnej stanici si sťažovateľka nepamätala. Jej brat však zaslal súdu prehlásenie, z ktorého vyplývalo, že videl, ako jeho sestra pri príchode na policajnú stanicu veľmi plakala a videla ako aj jemu policajt dal facku. Brat sťažovateľky tvrdil, že počul, ako na policajnej stanici sťažovateľka kričala, aby ju pustili, že ona nič neurobila a tiež, že sa jej policajti vyhrážali a nadávali jej, že je Cigánka hnusná, že prečo kradne.

Podľa tvrdenia polície na policajnej stanici počas spisovania zápisnice sťažovateľka požiadala o návštevu toalety, z ktorej okna mala následne vyskočiť. Policajt, ktorý sťažovateľku na toaletu sprevádzal, bol podľa polície otočený chrbtom k nej. Tvrdil, že konanie sťažovateľky tak nespozoroval a incidentu nemohol nezabrániť. Ďalej uviedol, že po otočení sa uvidel otvorené okno a sťažovateľku ležiacu na zemi pred policajnou stanicou. Sťažovateľka v dôsledku pádu z druhého poschodia z výšky cca 7 metrov utrpela ťažké zranenia – poranenie lebky a pľúc, zlomeniny rebier a ďalšie zlomeniny – ktoré si vyžiadali intenzívnu liečbu. Bola určitý čas v kóme a následne v umelom spánku. V čase incidentu bola sťažovateľka nepľnoletá.

Voči policajtovi bolo v tejto veci prakticky okamžite začaté vyšetrovateľom policajnej inšpekcie trestné stíhanie za prečin marenia úlohy verejným činiteľom, ktoré bolo následne ukončené a bol uznaný vinným z disciplinárneho previnenia. Sťažovateľka nebola účastníčkou tohto trestného konania. Bola v ňom vypočutá len ako svedkyňa a ani nemala informácie o jeho výsledku.

V máji 2017 bolo na príkaz prokurátora začaté ďalšie trestné konanie týkajúce sa výpovede sťažovateľky o zlom zaobchádzaní ktorému mala čeliť v aute počas prevozu na policajné oddelenie. Trestné stíhanie však bolo zastavené s odôvodnením, že sa tvrdenia sťažovateľky nepodarilo preukázať. Nedostatky vo vyšetrovaní sťažovateľka neskôr namietala aj na Ústavnom súde SR, ktorý porušenie jej práv nenašiel.

Po vyčerpaní vnútroštátnych právnych prostriedkov sa sťažovateľka obrátila v roku 2019 na ESĽP a vo svojej sťažnosti namietala zlé zaobchádzanie a slovné hanobenie príslušníkov polície voči nej. Ďalej namietala, že štátne orgány neposkytli hodnoverné vysvetlenie incidentu na obvodnom oddelení, neprijali primerané opatrenia na ochranu jej zdravia a života a nezabezpečili účinné vyšetrovanie celého incidentu. Tvrdila, že nezákonné konanie voči nej malo diskriminačný charakter a bolo motivované jej príslušnosťou k rómskemu etniku.

[Rozsudkom](#) zo dňa 8.9.2022 ESĽP sťažovateľke čiastočne vyhovel. Čo sa týka udalostí vedúcich k pádu sťažovateľky z okna, ESĽP konštatoval, že jej zranenia boli natoľko závažné, že spadajú do rámca článku 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (právo na život). ESĽP

rozhodol, že danými udalosťami došlo porušenie práva na život sťažovateľky, vrátane neúčinného vyšetrenia týchto udalostí tj. K porušeniu článku 2 Dohovoru v hmotnom aj procesnom aspekte. Sťažovateľke tak priznal finančné odškodnenie v plne požadovanej výške 30 000 Eur.

V súvislosti s vyšetrowaním týchto udalostí ESLP podotkol, že vnútroštátne orgány považovali incident na policajnom oddelení za samostatnú záležitosť, nezávislú od tvrdenia o zlom zaobchádzaní voči sťažovateľke. Aj keď obvinenia zo zlého zaobchádzania neboli podložené – podľa ESLP boli relevantné pre posúdenie incidentu na policajnom oddelení ako okolnosti, ktorá udalostiam predchádzala a mohla byť jeho príčinou. Ďalej ESLP vnútroštátnym orgánom vytkol, že vyšetrowanie a jeho závery sa v skutočnosti opierali výlučne o výpovede a záznamy predložené zainteresovanými policajtmi a nedostatočne sa vysporiadali s rozpormi, ktoré sa vo vyšetrowaní vyskytli. Taktiež sankcia uložená príslušnému policajtovi za disciplinárne previnenie (jednorazové zníženie mesačného platu o 5 %) sa ESLP javila ako zanedbateľná.

ESLP sťažnosť v časti týkajúcej sa namietaného neúčinného vyšetrowania zlého zaobchádzania zo strany príslušníkov polície voči sťažovateľke a jeho diskriminačného charakteru (články 3 a 14 Dohovoru) odmietol.

Bezplatnú právnu pomoc poškodenej v trestnom konaní a následných konaniach pred ústavným súdom a ESLP sprostredkovala mimovládna organizácia Poradňa pre občianske a ľudské práva.

Poškodené rómske dievča k rozsudku povedalo: „Som rada, že som súd vyhrala a verím, že sa také niečo na Slovensku už nikomu nikdy nestane.“

Právna zástupkyňa poškodenej, Vanda Durbáková, k rozsudku uviedla: „Ide o ďalší z celého radu rozsudkov štrasburského súdu proti Slovensku z ostatných rokov, ktoré sa týkajú vážneho porušenia ľudských práv Rómov alebo Rómiiek zo strany polície. Európsky súd potvrdil nedostatky vo vyšetrowaní daného incidentu zo strany Úradu inšpekčnej služby. Nedostatky v jeho vyšetrowaní sa dlhodobo opakujú a majú zjavne systémový charakter. Je nutné, aby vláda konečne prijala účinné opatrenia, ktoré prinesú zmenu, aby sa poškodení Rómovia a Rómky nemuseli domáhať spravodlivosti až pred Európskym súdom v Štrasburgu. Chcela by som tiež vyzdvihnúť úsilie a odhodlanie sťažovateľky a jej príbuzných, ktorí sa aj napriek prežitím traumatizujúcim udalostiam rozhodli postaviť za svoje práva.“

Kontakty: Vanda Durbáková, advokátka spolupracujúca s Poradňou a právna zástupkyňa poškodenej. Tel. č.: 0908 695 531; e-mail: poradna@poradna-prava.sk.

Poradňa pre občianske a ľudské práva je mimovládna organizácia, ktorá sa venuje ochrane ľudských práv a slobôd so zameraním na ochranu práv menšín a ochranu pred diskrimináciou. Pozornosť dlhodobo venuje predovšetkým otázkam diskriminácie rómskej etnickej skupiny v rôznych oblastiach života na Slovensku. Venuje sa tiež ochrane reprodukčných práv a problematike policajného násillia. Poradňa vo svojej práci rozvíja metódu strategického vedenia súdnych sporov v prípadoch diskriminácie a porušovania ľudských práv menšín. Zabezpečuje sprostredkovanie bezplatného právneho poradenstva vo vybraných prípadoch porušenia ľudských práv a bezplatného právneho zastupovania v konaniach pred slovenskými súdmi a Európskym súdom pre ľudské práva v Štrasburgu. Vykonáva tiež terénny monitoring, advokačné aktivity vo vzťahu k štátnym inštitúciám a realizuje vzdelávacie aktivity v oblasti ochrany pred diskrimináciou pre odbornú a laickú verejnosť. Web: www.poradna-prava.sk.

Podporte činnosť Poradne [peňažným príspevkom](#).

Informácia o projekte, v rámci ktorého bola táto tlačová správa vydaná:

Projekt 'Presadzovanie ľudských práv rómskej menšiny prostredníctvom využívania právnych prostriedkov ochrany a v spolupráci s miestnymi rómskymi aktivistkami a aktivistami' je podporený z programu ACF - Slovakia, ktorý je financovaný z Finančného mechanizmu EHP 2014-2021.

Správcom programu je Nadácia Ekopolis v partnerstve s Nadáciou otvorenej spoločnosti Bratislava a Karpatskou nadáciou.

Poďakovanie

Ďakujeme nadáciám Open Society Foundations a Sigrid Rausing Trust, ktoré v ostatných rokoch tiež podporili naše právne angažovanie sa v tomto strategickom súdnom prípade.